

Juny/2011

6è Informe d'homologació de citacions del Comitè Avifaunístic Empordanès (CAE)

Carlos Alvarez Cros, Marc Bertran Fàbregas, Joan Budó Ricart, Albert Burgas Riera, Albert Campsolinas Juanola, Àlex Ollé Torner, Joan Ventura Linares.

Citació recomanada: Alvarez, C., Betran, M., Budó, J., Burgas, A., Campsolinas, A., Ollé, A., Ventura, J. (2011). *6è Informe d'homologació de citacions del Comitè Avifaunístic Empordanès*. Comitè Avifaunístic Empordanès.

www.comiteempordanes.org/Homologacions/6e_Informe_homologacio.pdf

Aquest sisè informe d'homologació de citacions del CAE, recull l'avaluació de set observacions corresponents a la novena circulació. Aquesta vegada s'ha pogut acceptar la totalitat dels nous registres avaluats sense haver de demanar informació addicional als autors de les citacions. Per primera vegada s'ha posat en marxa la revisió d'ofici d'observacions publicades que contenen material gràfic. També, per primer cop, s'ha procedit a revisar una citació prèviament homologada i, a la llum de nous arguments, s'ha procedit a la deshomologació de la mateixa per no tenir prou elements d'identificació positiva que descartin, amb tota seguretat, la confusió amb una espècie molt propera i semblant.

Una llista dels tàxons a homologar per part del CAE es troba al final d'aquest document com annex 1. L'adreça de contacte del CAE és: comitecae@yahoogle.com. Podeu enviar-hi les vostres citacions, així com informació addicional i els comentaris o suggeriments que cregueu oportuns.

D'aquest informe destaca les observacions de calàndria (*Melanocorypha calandra*), al Baix Empordà, en època reproductora. Malgrat això, el seguiment posterior portat a terme per Julio Pérez Cañestro (com. pers.) no ha donat resultats positius.

Agraïments.

El CAE vol agrair l'esforç fet pels autors de les diferents observacions per documentar-les i enviar-les per a la seva homologació.

Llista dels registres acceptats.

Aquesta llista segueix les recomanacions taxonòmiques de l'AERC (Crochet i altres, 2010) quan a nomenclatura i ordre. A cada registre s'hi reflecteix any, paratge, localitat i comarca de l'observació, així com el nombre d'ocells i detalls d'edat i sexe, si es coneixen. També les dates, els noms dels autors de les observacions, si s'ha aportat alguna mena d'evidència (fotografies, anelles, restes, etc.) i un número de citació de l'arxiu del CAE.

La totalitat dels registres acceptats que componen aquest informe correspon a espècies rares o de presència escassa a l'Empordà i cap correspon a observacions d'espècies fetes fora dels períodes fenològics coneguts.

- **Èider.** *Somateria mollissima*.

1988-1989. Badia de Roses, PNAE, Castelló d'Empúries, Alt Empordà. 10 a 52 exemplars (cap mascle adult), del 22/10/88 al 25/03/89. (Carlos Alvarez Cros, Manuel Alvarez Cros). S'adjunta fotografies. Citació CAE 128.

1989. Badia de Roses, PNAE, Castelló d'Empúries, Alt Empordà. 1 a 17 exemplars (cap mascle adult), de l'01 al 20 de maig. (Carlos Alvarez Cros, Manuel Alvarez Cros). S'adjunta fotografies. Citació CAE 129.

1989-1990. Badia de Roses, PNAE, Castelló d'Empúries, Alt Empordà. 1 a 7 exemplars (5 mascles), del 07/10/89 al 03/02/90. (Carlos Alvarez Cros, Manuel Alvarez Cros). S'adjunta fotografies. Citació CAE 130.

- **Sisó.** *Tetrax tetrax*.

2010. Les Pedroses, El Far d'Empordà, Alt Empordà. 1 exemplar (1r hivern o femella), del 17 al 28 de setembre. (Pere Serrano, Oriol Serrano). Observació publicada a Frontera.cat i avaluada d'ofici. Hi ha fotografia. Citació CAE 127.

- **Corriol pit-roig.** *Charadrius morinellus*.

2010. Prats de can Comes, PNAE, Castelló d'Empúries. 3 exemplars (juvenils), del 4 a l'11 de setembre. (Àlex Ollé Torner i altres observadors). S'adjunta diverses fotografies. Citació CAE 126.

- **Calàndria.** *Melanocorypha calandra*.

2011. Sobrestany, Belcaire d'Empordà, Baix Empordà. 5 exemplars l'11 d'abril. (Albert Burgas Riera). Observació publicada a Frontera.cat i avaluada d'ofici. Hi ha fotografia. Citació CAE 131.

2011. Mas Pla, Torroella de Montgrí, Baix Empordà. 4 exemplars l'1 de maig (Julio Pérez Cañestro). Observació publicada a Frontera.cat i avaluada d'ofici. Hi ha fotografia. Citació CAE 132.

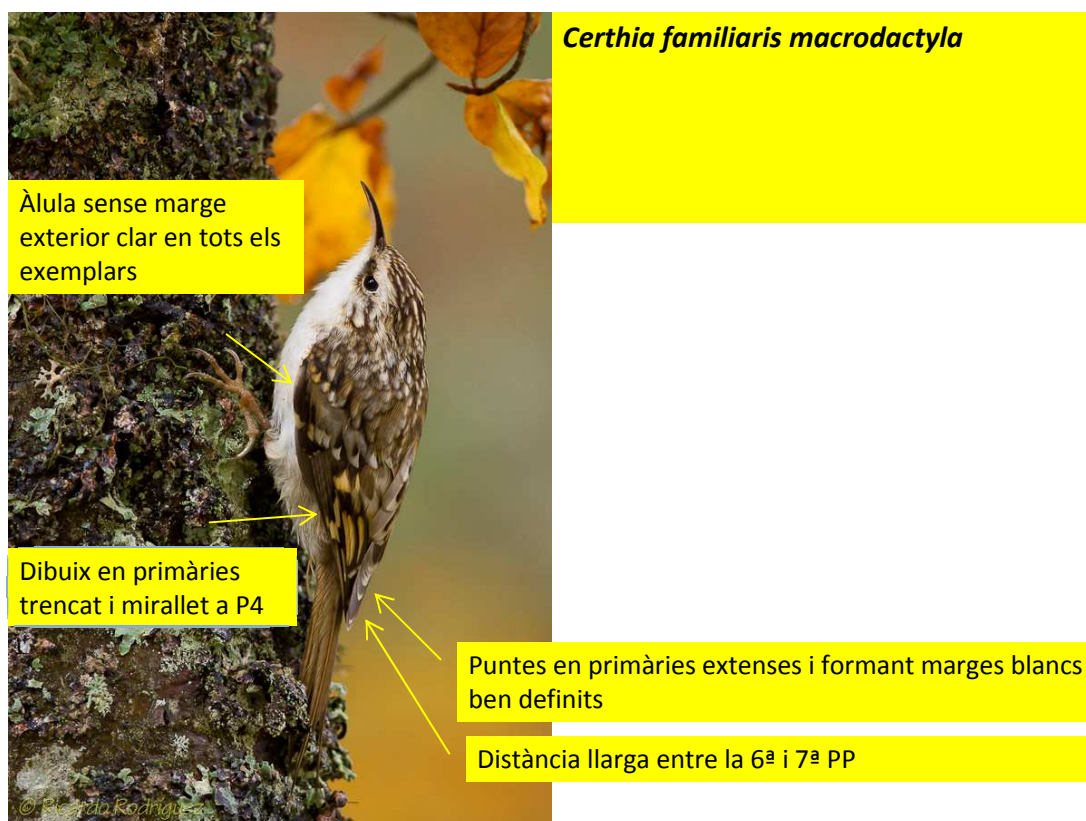
Llista dels registres revisats.

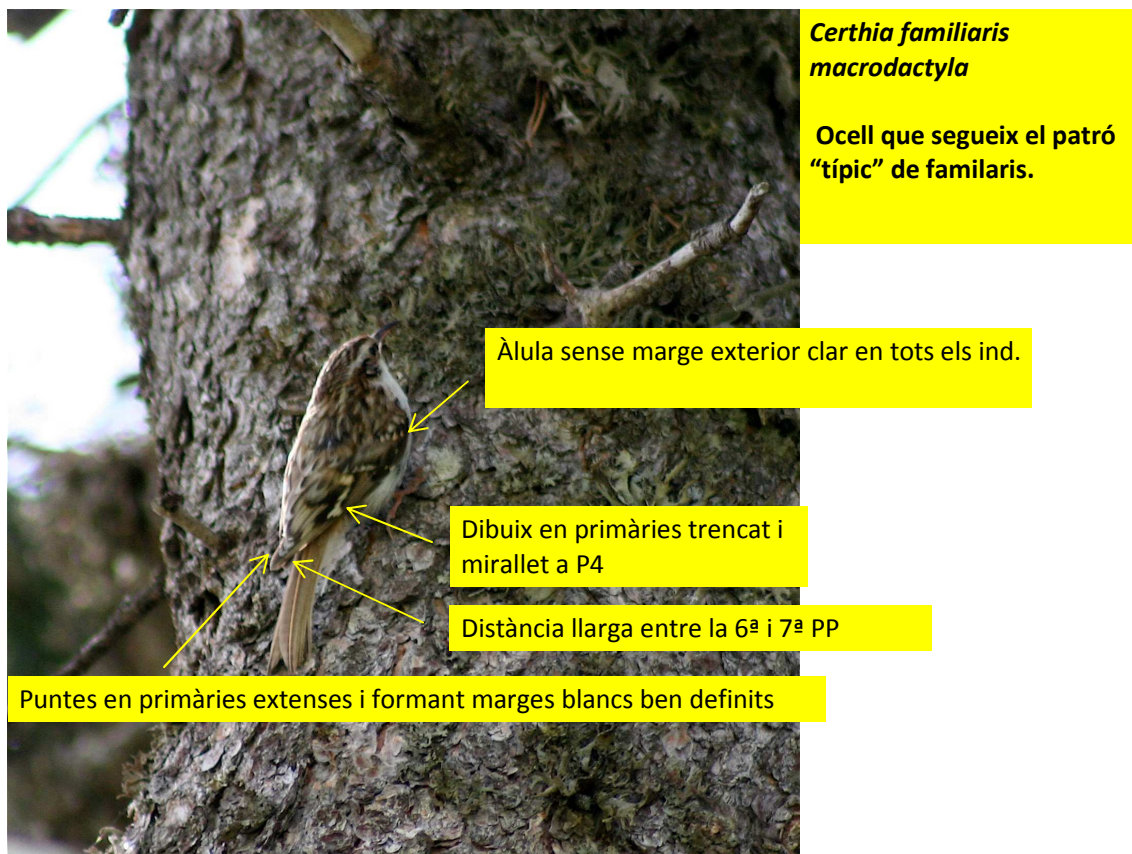
- **Raspinell pirinenc.** *Certhia familiaris*.

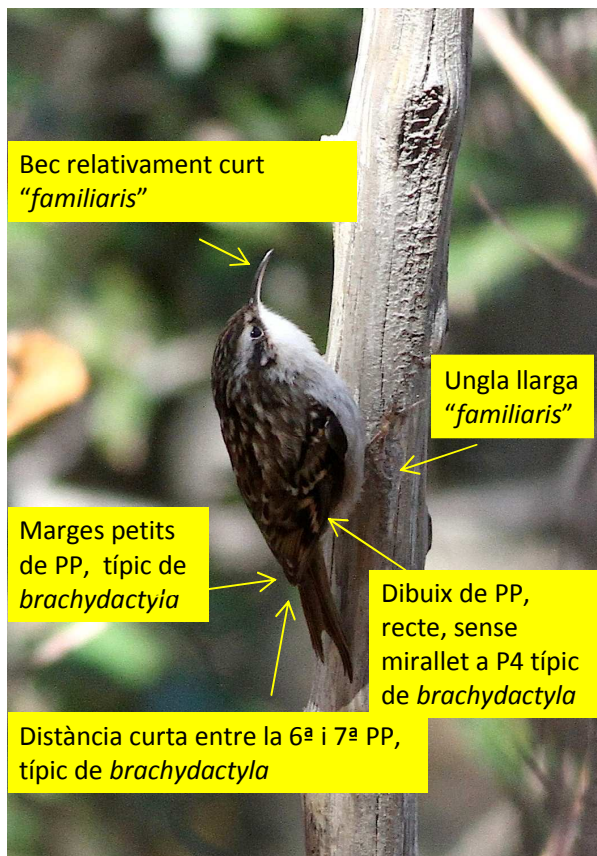
2008. Sota el puig dels Quatre Termes, Espolla., Alt Empordà. 1 exemplar, el 22 de desembre. (Joan Budó Ricart). Citació CAE 111, publicada al 4rt. Informe d'homologació (Alvarez i altres, 2009).

A la vista de l'argumentació aportada per l'Àlex Ollé Torner es procedí a la revisió de la citació núm. 111, corresponent a raspinell pirinenc (*Certhia familiaris*). Com que les dades aportades per l'autor de l'observació no eren suficients (no hi havia imatges, ni descripció de detalls de l'ala, ni referències de cant) i tampoc en va poder aportar de noves, es procedí, per unanimitat a la deshomologació de la citació. Amb tot, aquest veredicte no vol dir que l'observació no fos certa, només que no es pot descartar, amb total seguretat, la confusió amb el raspinell comú (*Certhia brachydactyla*), present i comú al lloc de l'observació.

Pel seu valor didàctic s'inclou a aquest informe un resum dels arguments aportats per Àlex Ollé Torner.

Bec relativament curt
"familiaris"

Ungla llarga
"familiaris"

Marges petits
de PP, típic de
brachydactyla

Dibuix de PP,
recte, sense
mirallet a P4 típic
de *brachydactyla*

Distància curta entre la 6^a i 7^a PP,
típic de *brachydactyla*

Certhia brachydactyla

Ocell de l'Albera. Mostra caràcters bons per *familiaris*, tals com poca llargada de bec, ungla posterior llarga, coloració i àlula sense marge clar. De totes maneres, hi ha caràcters "forts" més típics de *brachydactyla*, tals com poca distància entre la 6^a i 7^a PP i el dibuix de les PP es recte, sense trencaments, cosa que presenten tots els *brachydactyla* típics. Tot i tenir caràcters bons per a una o altra espècie, l'ocell no ha reclamat al camp, i tot i no ser diagnòstic, és important. Així presenta caràcters mixtes, encara que els que són de *brachydactyla*, pesen més que els altres, més sotmesos a variacions de sexe i coloració.

Dibuix recte en PP

Puntes de PP
amb motes
blanques, pero
sense marges

Distància curta entre la 6^a i
7^a PP

Certhia brachydactyla

Ocell de l'Albera. Es mostren els caràcters més evidents de *brachydactyla*. Massa factors per identificar-lo correctament com a *familiaris*.

Resum:

Certhia familiaris macrodactyla "típic" presenta sempre:

- 1. Distància llarga entre la 6^a i 7^a PP.
- 2. Marges de PP externes amb puntejat blanc que s'estén de forma variable pel marge de la ploma.
- 3. Àlula gran sempre sense marge clar.
- 4. Dibuix de PP de l'ala sempre trencat a la seva part final o exterior, presentant mirallet evident a P4.
- 5. Hi ha un seguit de caràcters més o menys variables i subtils tal com llargada del bec curt, llargada de l'ungla posterior llarg i coloració general de parts inferiors blanques.

Certhia brachydactyla "típic" presenta:

- 1. Distància curta entre la 6^a i 7^a PP.
- 2. Marges de PP externes amb puntejat blanc, sense marges blancs extensos.
- 3. Àlula gran amb marge clar, encara que pot ser en uns pocs individus exactament igual que en *familiaris*, és a dir, sense marge clar.
- 4. Dibuix de PP de l'ala normalment bastant recte, sense estar trencat. Variable, però generalment sense o molt poc mirallet a P4.
- 5. Hi ha un seguit de caràcters més o menys variables i subtils tal com llargada del bec llarg, llargada de l'ungla posterior curta i coloració general de parts inferiors blanques.
- Pel que fa al reclam, és molt important, encara que ambdues espècies es poden imitar.
- **IMPORTANT!!**. Mirar tots els caràcters possibles al camp. Hi ha d'haver fotografies bones de PP i de l'ala com a mínim. Sentir el cant o reclam és important. Amb un seguit de varis caràcters descrits, no hi hauria gaire problemes per a identificar correctament l'espècie.

Llista dels registres no acceptats.

No hi ha registres no acceptats.

Es recorda que la no homologació d'una citació no vol dir que aquesta no sigui certa sinó únicament que, amb l'anàlisi de les dades aportades, no es pot confirmar la identificació inequívoca de manera objectiva.

ANNEX 1

TAXONS SOTMESOS A HOMOLOGACIÓ PEL CAE.

Aythya nyroca (5)
Somateria mollissima
Melanitta fusca
Lagopus muta
Perdix perdix (3)
Gavia stellata (5)
Gavia immer
Gypaetus barbatus (4)
Neophron percnopterus
Tetrax tetrax
Charadrius morinellus
Phalaropus lobatus (1)
Caprimulgus ruficollis
Chersophilus duponti
Melanocorypha calandra
Calandrella rufescens
Oenanthe leucura (2)
Panurus biarmicus
Tichodroma muraria
Certhia familiaris
Lanius minor (2)
Phyrrhacorax graculus
Pyrrhacorax pyrrhacorax
Montifringilla nivalis
Serinus citrinella
Emberiza schoeniclus witherbyi

(1) Citacions anteriors a l'01 de gener de 2006.

(2) Citacions de l'01 de gener de 2002 o posteriors o fora de les antigues àrees de cria conegudes.

(3) Citacions de l'01 de gener de 1970 o posteriors o fora de les antigues àrees de cria conegudes.

(4) Citacions de l'01 d'agost de 2009 o posteriors produïdes a la zona de l'Alt Empordà termenera amb La Garrotxa (Bassegoda), només caldrà comunicar el període de temps de detecció de cada individu, així com l'aparició de nous exemplars.

(5) Citacions de l'01 de gener de 2011 o posteriors.

Qualsevol observació d'una espècie que no figuri a la llista anterior i que no sigui homologable per part del CAC (2010) o el CR/SEO (Dies i altres, 2008) també haurà de ser homologada pel CAE.

Referències.

Alvarez, C., Barriocanal, C., Budó, J., Burgas, A., Capalleras, E., Ollé, A. (2009). 4rt Informe d'homologació de citacions del Comitè Avifaunístic Empordanès. Comitè Avifaunístic Empordanès.

www.comiteempordanes.org/Homologacions/4rt_Informe_homologacio.pdf

CAC (Comitè Avifaunístic de Catalunya). 2010. Taxons sotmesos a homologació (Última modificació 10/06/10). <http://www.ornitologia.org/monitoratge/cac5.htm>

Crochet P.-A., Raty L., De Smet G., Anderson B., Barthel P.H., Collinson J.M., Dubois P.J., Helbig A.J., Jiguet F., Jirle E., Knox A.G., Le Maréchal P., Parkin D.T., Pons, J.-M., Roselaar C.S., Svensson L., van Loon A.J., Yésou P. 2010. AERC TAC's Taxonomic Recommendations. July 2010. <http://www.aerc.eu/tac.html>

Dies J. I., García, E., Gorospe, G., Gutiérrez, R., Lorenzo, J. A., Martí-Aledo, J., Gutiérrez, P., Vidal, C. (2008). Lista de Rarezas de España. Taxones de aves sometidos a homologación por el Comité de Rarezas de SEO/BirdLife. Madrid, SEO/BirdLife. http://www.seo.org/media/docs/lista_rarezas_2006.pdf